

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра германської і фіно-угорської філології

Курсова робота

на тему: «**Морфологічна структура іменника в англійській та українській мовах**»

Студентки групи Па 08-20
факультету германської філології
денної форми навчання
спеціальності 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська
Лозовик Дар'ї Сергіївни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
Пініч Ірина Петрівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	5
1.1. Морфологічний склад слів.....	5
1.2. Морфологічні категорії іменників.....	7
1.3. Методика порівняння морфологічних систем української та англійської мов.....	8
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОРФОЛОГІЧНИХ КАТЕГОРІЙ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	10
2.1. Порівняння морфологічної будови іменників.....	10
2.2. Категорія числа.....	12
2.3. Категорії роду і відмінка.....	13
2.4. Категорії істот-неістот та означеності-неозначеності.....	15
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18

ВСТУП

Актуальність теми. Іменник, як одна з основних частин мови, відіграє значну роль у процесі комунікації. Його морфологічна структура різноманітна та відображає специфічні особливості кожної мови.

Вивчення морфологічної структури іменника в різних мовах має вирішальне значення для розуміння фундаментальних аспектів мови, зокрема її синтаксису, семантики та прагматики. Іменник, як одна із центральних частин мови, відіграє вирішальну роль у спілкуванні. Важливо досліджувати морфологічну структуру іменника в різних мовах, щоб виявити схожість і відмінність, а також визначити способи вираження в мовах таких категорій, як число, рід, відмінок, означеність і неозначеність. Порівняльний аналіз системи іменників у різних мовах також може сприяти розробці ефективних методів і матеріалів для навчання мови. Крім того, актуальність роботи зумовлена постійною необхідністю у розвитку та підтримці взаєморозуміння між людьми з різним мовним походженням. Тому дослідження морфологічної будови іменника в різних мовах, зокрема англійській та українській, є важливим напрямом досліджень у лінгвістиці.

Крім того, порівняння морфологічних структур у різних мовах є важливою галуззю лінгвістики, що забезпечує всебічне розуміння їх ізоморфних та аломорфних характеристик, що своєю чергою сприяє розвитку технологій вивчення мов і перекладу, а також проливає світло на історичні та еволюційні аспекти мов.

Метою курсової роботи є аналіз та порівняльна характеристика морфологічної структури іменника в англійській та українській мовах.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати наступні **завдання:**

- висвітлити природу морфологічного складу слів;
- визначити поширені морфологічні категорії іменників;
- розглянути методи порівняння морфологічних систем різних мов;

- надати порівняльну характеристику морфологічної будови іменників в англійській та українській мовах;
- описати відмінності морфологічної категорії числа в англійській та українських мовах;
- оглянути особливості категорій роду та відмінка в англійській та українських мовах;
- надати характеристику категорії живих-неживих предметів та визначеності - невизначеності в англійській та українських мовах.

Об'єктом дослідження курсової роботи є морфологічна структура іменника в англійській та українській мовах.

Предметом дослідження курсової роботи є морфологічні категорії та особливості побудови іменника в англійській та українській мовах.

Для розв'язання поставлених завдань використано наступні **методи наукового дослідження**: теоретичний аналіз наукових літературних джерел, синтез, узагальнення, порівняння, конкретизація.

РОЗДІЛ 1. МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1. Морфологічний склад слів

Морфологія – це розділ лінгвістики, який вивчає внутрішню структуру слів і те, як вони утворюються і можуть складатися з однієї або кількох морфем. Морфемі є найменшими одиницями значення в мові, і їх можна комбінувати, щоб створити слова. Вивчення морфологічного складу слів передбачає вивчення того, як морфемі поєднуються, щоб утворити слова, і як ці слова пов'язані одне з одним.

Одним з аспектів морфологічного складу є розрізнення вільних і зв'язаних морфем. Вільні морфемі – це ті, які можуть стояти окремо як слова, тоді як зв'язані морфемі повинні бути приєднані до інших морфем, щоб утворити слова. Наприклад, «book» і «walk» є вільними морфемами, тоді як суфікси «-s» і «-ed» у «books» і «walked» є зв'язаними морфемами. Зв'язані морфемі далі класифікуються на префікси, які стоять перед основною морфемою, і суфікси, які стоять після основної морфемі [Bauer, L. (2012) ст. 32].

Іншим аспектом морфологічного складу є вивчення флективних і дериваційних морфем. Флективні морфемі додаються до слова для позначення таких граматичних ознак, як час, число та відмінок. Наприклад, суфікс «-s» у «books» вказує на множину, тоді як суфікс «-ed» у «walked» вказує на минулий час. Змінні морфемі не змінюють основного значення слова. Однак, похідні морфемі змінюють значення або частину мови слова. Наприклад, суфікс «-ly» у «quickly» змінює прикметник «quick» на прислівник «quickly», тоді як суфікс «-ness» у «happiness» змінює прикметник «happy» на іменник «happiness» [Корунець, І.В. (2003) ст. 56].

Таблиця 1.1

Приклади флективних і дериваційних морфем в англійській мові

Морфема	Слово	Флективність / Дериваційність	Функція
-s	book	флексивна	число (множина)
-ed	walk	флексивна	час (минулий)
-ly	quick	дериваційна (похідна)	утворення прислівників
-ness	happy	дериваційна (похідна)	утворення іменника

Джерело: складено автором за [Корунець, І.В. (2003) ст. 12].

Морфологічний склад також можна аналізувати за допомогою вивчення складних слів. Складні слова утворюються шляхом об'єднання двох або більше слів для створення нового слова з іншим значенням. Наприклад, «fire» і «man» можна поєднати, щоб створити «fireman». Складні слова можна класифікувати на ендосентричні сполуки, де одне слово функціонує як головний або панівний елемент, і екзосентричні сполуки, де сполука в цілому має значення, яке не пов'язане зі значеннями її окремих частин [Major morphological categories (2014) ст. 45].

Підсумовуючи, вивчення морфологічного складу слів передбачає аналіз того, як морфем поєднуються, щоб утворити слова, відмінність між вільними та зв'язаними морфемами, а також роль флексивних і дериваційних морфем у формуванні слів. Складні слова також є важливим аспектом морфологічної композиції, і їх класифікація на ендосентричні та екзосентричні сполуки надає можливості для глибшого дослідження процесу словотворення.

1.2. Морфологічні категорії іменників

Іменники є однією з найважливіших частин будь-якої мови. Зазвичай вони визначаються як слова, що позначають особу, місце, річ чи ідею. Іменники можуть набувати різноманітних морфологічних форм залежно від мови, про яку йдеться.

Важливою морфологічною категорією іменників є рід. У багатьох мовах іменникам присвоюють рід на основі певних характеристик, таких як їхні семантичні особливості, фонологічна форма або морфологічний клас. Залежно від мови, рід може бути чоловічим, жіночим або середнім.

Іншою важливою морфологічною категорією іменників є число. Багато мов використовують суфікси для позначення числа, наприклад суфікс «-s» в англійській мові («dog» проти «dogs»). Інші мови можуть використовувати інші суфікси або зовсім інші стратегії, такі як зміна тону чи голосних [Bauer, L. (2012) ст. 123].

Відмінок – ще одна важлива морфологічна категорія іменників. Відмінок означає граматичну функцію, яку виконує іменник у реченні. Наприклад, в англійській мові іменник «cat» стоїть у називному відмінку, коли він є підметом речення («The cat is sleeping»), і в знахідному відмінку, коли він є прямим додатком дієслова («I saw the cat»). [Bauer, L. (2012) ст. 125].

Підсумовуючи, іменники можна класифікувати за різними морфологічними ознаками, такими як рід (стать), число та відмінок. Ці морфологічні категорії можуть відрізнятися в різних мовах і навіть в межах однієї мови залежно від іменника. Розуміння цих категорій має важливе значення для засвоєння та ефективного використання будь-якої мови.

1.3. Методика порівняння морфологічних систем української та англійської мов

Щоб порівняти морфологічні системи різних мов, необхідно визначити порівнювані одиниці аналізу. Першим критерієм ідентифікації таких одиниць є функціональна ідентичність, яка передбачає, що порівнювані морфеми повинні виконувати схожі функції у відповідних мовах. Наприклад, хоча відмінки в різних мовах можуть мати окремі ознаки та характеристики, вони мають спільну функцію вираження зв'язків між предметами, явищами та процесами, тому одиниця типологічного порівняння повинна відображати як загальні, так і часткові ознаки порівнюваних явищ.

Ще одним критерієм є охоплення лексичних одиниць, що передбачає, що одиниця типологічного порівняння має охоплювати цілі класи граматично однорідних слів, а не окремі слова. Наприклад, в українській мові всі іменники, що означають осіб у знахідному відмінку, мають словоформу, омонімічну до родового відмінка тих самих іменників, а неособові – словоформу, омонімічну до називного відмінка тих самих іменників. Ці критерії визначення одиниці типологічного порівняння можна використовувати для порівняння морфологічних структур англійської та української мов. Англійська мова має складну систему часових форм, а українська – простішу. Крім того, українська мова має специфічні пари дієслів, яких немає в англійській мові. Попри ці відмінності, порівнювані одиниці аналізу можна ідентифікувати на основі функціональної ідентичності, поєднання загальних і часткових ознак і охоплення лексичних одиниць. [Кочибій В.Б. (2021) ст. 77]

Граматичну категорію, яка знаходить своє матеріальне вираження в наборі парадигм, можна вважати одиницею типологічного порівняння. Наприклад, категорію числа можна порівнювати як в англійській, так і в українській мовах за допомогою відповідних морфем -es, -s, -en та -i, -и, -а відповідно.

Підсумовуючи, порівняння морфологічних структур різних мов є суттєвим аспектом лінгвістики, який дозволяє нам зрозуміти подібність і відмінність між ними. Для порівняння морфологічних систем різних мов необхідно визначити порівнювані одиниці аналізу на основі функціональної тотожності, поєднання загальних і часткових ознак, охоплення лексичних одиниць. Ідентифікація цих одиниць дозволяє точніше порівнювати морфологічні структури. Одиницею типологічного порівняння можна вважати також вживання граматичної категорії, яка знаходить своє матеріальне вираження в сукупності парадигм. Зрештою, порівняння морфологічних структур різних мов допомагає у розвитку технологій вивчення мов і перекладу, а також дає змогу зрозуміти історію та еволюцію мов. [Кочибій В.Б (2021) ст. 44]

РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОРФОЛОГІЧНИХ КАТЕГОРІЙ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1. Порівняння морфологічної будови іменників

Категорія числа іменників як в англійській, так і в українській мовах вказує на те, чи є форма іменника одниною, чи множиною. В англійській мові форма множини іменника зазвичай утворюється шляхом додавання «-s» або «-es» до форми однини, тоді як в українській мові форма множини іменника утворюється додаванням різних закінчень залежно від роду іменника.

Одним з практичних аспектів категорії числа в англійській мові є використання збірних іменників, які позначають групу людей або речі як єдине ціле. Збірні іменники залежно від контексту можуть бути в однині чи множині. Наприклад, «The team is playing well» (однина) проти «The team are celebrating their victory» (множина) [Karamysheva, I. (2018) ст. 88].

В українській мові категорія числа є важливою для визначення дієслівного узгодження. Дієслова мають узгоджуватися за числом з іменниками, які вони змінюють, а це означає, що дієслово має бути в однині, коли іменник є одниною, і у множині, коли іменник у множині.

В українській мові виділяють три роди: чоловічий, жіночий і середній. На рід іменника вказує його закінчення, яке може змінюватися залежно від відміни іменника. Рід іменника важливий для визначення форм прикметників і займенників, які його змінюють.

Категорія відмінювання іменників як в англійській, так і в українській мовах стосується різних форм, які іменник може мати залежно від своєї функції в реченні. В англійській мові відмінювання іменників відносно просте, лише з декількома змінами форми іменника залежно від його функції в реченні.

В українській мові відмінювання іменників є більш складним, з кількома різними відмінами залежно від роду та закінчення іменника. Відмінювання іменника визначає його форму в родовому, давальному, знахідному та інших

відмінках. Крім того, в українській мові іменники за характером основ і відмінкових закінчень поділяються на чотири відміни.

Перша відміна охоплює іменники чоловічого, жіночого і спільного роду з закінченням -а (-я) (наприклад: вітряга, суша, лівша) [Горпинич В.О. (2002) ст.75].

Друга відміна охоплює іменники [Горпинич В.О. (2002) ст.75]:

- чоловічого роду з нульовим закінченням: пень, ріг;
- чоловічого роду із закінченням -о: Федько, батько;
- середнього роду із закінченням -е, -о: стегно, деревце, слівце;
- середнього роду із закінченням -я: гілля, звучання.

Третя відміна охоплює іменники жіночого роду з нульовим закінченням: сталь, мідь, жовч [Горпинич В.О. (2002) ст.75].

Четверта відміна охоплює іменники середнього роду з закінченням -а (-я), в яких при відмінюванні з'являється суфікс -ат (-ят), -ен: курча – курчати, курчаті, курчатам; хлоп`я – хлоп`яти, хлоп`яті, хлоп`ятам; плем`я – племенем [Горпинич В.О. (2002) ст.75].

Одним із практичних аспектів категорії відмінювання в обох мовах є використання присвійних форм. В англійській мові присвійна форма іменника утворюється додаванням апострофа та «s» у кінці іменника, тоді як в українській мові присвійна форма утворюється додаванням суфікса в кінці іменника залежно від його роду та відмінювання. Розуміння відміни іменника має важливе значення для правильного формування присвійних форм та інших граматичних структур в обох мовах.

Крім того, в англійській мові більшість іменників складаються з одноморфемних утворень, де коренева морфема служить як базою, так і самостійним словом. Це можна побачити в табл. 2.1, яка відображає англійські іменники та їхні відповідні морфеми.

Таблиця 2.1

Морфеми іменників в англійській мові

Коренева морфема	Основа	Слово	Похідне слово

book	book	book	book + ish
kind	kind	kind	kind + ness
teach	teach	teach	teach + er

Джерело: складено автором за [Department of Linguistics (2022) ст. 26].

І навпаки, в українській мові повнозначні слова зазвичай складаються з двох морфем – кореня та афікса. Корінь є найменш поширеним із трьох, утворюючи основу слова за допомогою основного суфікса та афіксальної морфеми.

2.2. Категорія числа

Категорія числа являє собою складний предметно-семантичний вузол, у якому переплітаються різноманітні граматичні та лексико-семантичні ознаки іменників. Основним способом утворення форм множини в обох мовах є зовнішня флексія, яка іноді супроводжується зміною кореневих приголосних. Крім того, англійська запозичує іменники з інших мов разом з іншомовною флексією множини, тоді як українська запозичує лише іменники, що закінчуються на деякі голосні без флексії.

Крім того, англійські іменники демонструють низку специфічних особливостей, зокрема: (1) деякі іменники з флексією «-s» є однією (наприклад, *news*, *measles*, *summons*), тоді як інші можуть бути як однією, так і множиною; (2) певні збірні іменники в однині можуть виражати однину або множину залежно від контексту; (3) деякі іменники мають дві форми множини з різними значеннями; і (5) іменники, що позначають одиниці вимірювання, можуть використовуватися в однині для позначення кратності.

Варто також зазначити, що в англійській мові лексикалізація форм множини є більш поширеною, ніж в українській, про що свідчать такі слова, як «*colors*» (у значенні «прапор»), «*customs*» (у значенні «митний збір»), «*rains*».

(у значенні «зусилля»), які вважаються омонімами через семантичну відокремленість від форм однини [Department of Linguistics (2022) ст. 55].

2.3. Категорії роду і відмінка

Українська мова має формальну категорію граматичного роду, що є однією з її характерних ознак. Іменники узгоджуються за родом з прикметниками, порядковими числівниками, присвійними та вказівними займенниками, а також з формами дієслів минулого часу. Морфологічна будова мови дозволяє відносити запозичені слова до певного роду. Типологічною ознакою, яка системно виявляється в різних аспектах мовної структури, є граматична категорія роду української мови, яка складається з чоловічого, жіночого та середнього родів.

Наприклад, в українській мові слово «будинок» – чоловічого роду, а слово «сонце» – середнього роду. В англійській мові слова «house» та «sun» не мають роду. Ті ж самі іменники в українській можуть узгоджуватися в роді з формами дієслів у минулому часі, що неможливо в англійській мові. Наприклад, у реченні «На хвилину сонце зникло...» іменник «сонце» – середнього роду й узгоджується з формою жіночого роду дієслова «зникло».

Таким чином, категорія граматичного роду в українській мові не має відповідника в англійській мові. Натомість англійська мова має категорію, яка називається категорією активності-пасивності, яка згідно з своєю назвою вирізняє два класи іменників: активні та пасивні. Матеріальне вираження категорії активності-пасивності знаходить у вживанні особових займенників, відносних займенників, прийменників.

Англійська та українська мови демонструють значні відмінності у трактуванні відмінка. В англійській мові парадигма відмінюваних слів складається лише з двох форм: загального та знахідного (родового) відмінків, тоді як в українській мові існує парадигма з шести форм.

Таблиця 2.2

Особливості категорії відмінка в англійській та українській мовах

Англійська мова	Українська мова
Неузгодженість з іншими частинами мови.	Наявність 6 відмінків і кличної форми.
Виділення класу живих істот за допомогою знахідного суфікса.	Виділення класу живих об'єктів за формальним виразом у кличному відмінку.
Наявність категорії володіння, яка має морфологічне вираження у вигляді морфеми	Відсутність категорії власності

Джерело: складено автором за [Бауер, L. (2012) ст. 76; Crystal, D. (2009) ст. 32].

Родовий відмінок в англійській мові має дві форми: залежну і незалежну. Залежний родовий відмінок завжди належить до іменникових словосполучень як додаток, тоді як самостійний родовий відмінок може стояти окремо у дієслівних сполученнях. Субстантивні функції залежного родового відмінка включають вираження належності, цілого до частини, спрямованості суб'єкта й об'єкта, особистих і суспільних відносин, якості та міри [Crystal, D. (2009) ст. 65].

На практиці українська мова має унікальну граматичну категорію роду, якої немає в англійській мові. За дослідженнями Карамішевої, українські іменники узгоджуються за родом з прикметниками, порядковими числівниками, присвійними та вказівними займенниками, а також з дієслівними формами минулого часу. Наприклад, слово «будинок» в українській мові чоловічого роду, а слово «сонце» – середнього. Ця граматична категорія роду дозволяє носіям української мови визначати рід запозичених слів на основі їх морфологічної будови. Більш того, категорія роду є типологічною ознакою, яка системно виявляється в різних аспектах структури української мови [Karamysheva, I. (2018) ст. 76].

Ще одна відмінність між двома мовами полягає в тлумаченні відмінка. Українська мова має парадигму шести відмінкових форм, тоді як англійська мова має лише дві форми: загальний і знахідний (родовий) відмінки. Крім того, родовий відмінок в англійській мові має дві форми: залежну і незалежну. Залежний родовий відмінок завжди належить до іменникових словосполучень як додаток, тоді як незалежний родовий відмінок може стояти окремо в

дієслівних сполученнях. В англійській мові родовий відмінок має обмежений лексичний обсяг.

Таким чином, в англійській мові обсяг родового відмінка лексично обмежений, але він може використовуватися як з неживими, так і з живими іменниками. Морфема *-s* використовується для утворення форм родового відмінка іменників, і її можна відокремити від іменника, який вона змінює, іншими елементами речення.

2.4. Категорії істот-неістот та означеності-неозначеності

Лексико-граматична категорія істот та неістот належить до класифікації названих предметів як живих істот або неживих предметів, подій, фактів, властивостей, якостей і дій.

В українській мові ця категорія інколи виражається суто через граматику. Іменники чоловічого роду, що позначають істот і входять до складу II відміни, мають омонімічні форми в родовому й знахідному відмінках однини, а іменники одного роду й відміни, що позначають неістот, мають омонімічні форми в називному й знахідному відмінках однини.

В англійській мові немає суто граматичних засобів вираження значення істот і неістот або роду. Натомість в англійській мові використовуються лексико-граматичні морфемі типу *er, -or, -ee, -eer* (teacher, doctor, employee, engineer). Тому категорію істот і неістот в англійській мові можна віднести до лексико морфологічної категорії [Department of Linguistics (2022) ст. 87].

Щодо категорії означеності-неозначеності, то ця категорія зазвичай виражається в англійській мові внаслідок використання артикля, наприклад, означеного артикля «the» та невизначеного артикля «a» або «an». Семантика визначеного артикля «the» включає індивідуалізацію, унікальність, демонстративність, тоді як семантика невизначеного артикля «a» включає моделі класифікації та сингулярності.

На відміну від англійської, українська мова не має морфологічного вираження категорії означеності-неозначеності, натомість ця категорія

виражається лексично за допомогою вказівних займенників, неозначених займенників, числівника один та інвертованого порядку слів.

Таким чином, українська та англійська мови, попри належність до однієї індоєвропейської мовної сім'ї, демонструють значні відмінності у своїй морфологічній типології внаслідок унікального історичного розвитку. Насамперед це проявляється в морфологічній структурі іменників.

ВИСНОВКИ

Отже, вивчення морфології слова включає аналіз поєднання морфем для утворення слів, розрізнення вільних і зв'язаних морфем, а також роль флективних і дериваційних морфем у словотворенні. Важливою є також класифікація складних слів на ендосентричні та екзосентричні сполуки.

Розуміння морфологічних категорій, таких як рід, число та відмінок, є важливим для ефективного вивчення та використання будь-якої мови.

Порівняння морфологічних структур різних мов дозволяє краще зрозуміти їх схожість і відмінності, при цьому одиниці аналізу визначаються на основі функціональної ідентичності, поєднання загальних і часткових ознак і охоплення лексичних одиниць. Одиницею порівняння може слугувати й використання граматичної категорії.

Зрештою, це допомагає в розробці технологій вивчення мов і перекладу, а також забезпечує розуміння історії та еволюції мови. Відмінності в морфологічній типології між мовами, наприклад, у структурі іменників, є результатом їхнього унікального історичного розвитку, про що свідчать українська та англійська мови, попри належність до однієї індоєвропейської сім'ї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Bauer, L. (2012). *Introducing linguistic morphology*. Edinburgh University Press.
- Crystal, D. (2009). *Dictionary of linguistics and phonetics*. Wiley & Sons, Incorporated, John.
- Department of Linguistics. *Materials for an introduction to language and linguistics*, 13th edition. Ohio State University Press, (2022).
- Karamysheva, I. (2018). *Contrastive analysis of academic vocabulary in modern english and ukrainian languages*.
- Major morphological categories, <https://www.departments.bucknell.edu/> (2014).
- Matthews, P. H. (2014). *Concise oxford dictionary of linguistics*. Oxford University Press.
- Obraztsova, O. (2017). *Language Universals Research: New directions and approaches*.
- Press, O. U. (2005). *The concise oxford dictionary of linguistics*. Oxford University Press UK.
- Горпинич, В.О. (2003). *Українська морфологія*. – Дніпропетровськ: ДДУ.
- Корунець, І.В. (2003). *Порівняльна типологія англійської та української мов*.
- Кочибій, В.Б. (2021). *Порівняльна граматики англійської та української мов*. Видавничий центр «Ранок».